

**Karta ewidencyjna obiektu
grobownictwa wojennego**

Gmina: KOŁO

Nr ewidencyjny: 3009011_1

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB OFIAR TERRORU (POMNIK OFIAR BOMBARDOWANIA)	KOŁO
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria II wojna światowa	
	Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOLSKI / KOŁO
	ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY ul. Księcia Józefa Poniatowskiego
	Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia Rzymskokatolicka Podwyższenia Krzyża Świętego / 300901_1.0001.AR_50.43
	Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Sektor 11, pierwszy rząd od strony północnej / 52°11'14.4"N 18°37'11.9"E (52.187323, 18.619979)
	Podstawowa informacja o pochowanych	OFIARY TERRORU ponad 250 osób ŻOŁNIERZE WP – upamiętnienie symboliczne
	Datowanie	1939 r.
	Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
	Wymiary (szer., głęb., wys.)	ok. 23 m x 192,5 cm x ok. 250 cm
	Material	Granit, cegła

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
Grób ofiar nalotu Grób "Sępa" ul. Leśna ul. Księcia Józefa Poniatowskiego N		Mogiła murowana, przykryta płytami granitowymi, z pomnikiem w kształcie dwóch krzyży z dwoma granitowymi pasami symbolizującymi tor kolejowy w centralnej części. Na kolejnych płytach upamiętniono zidentyfikowane i nieznane ofiary nalotu z 2.09.1939 r. --- Napis obok pomnika: PAMIĘCI OFIAR NALOTU LOTNICTWA NIEMIECKIEGO 2 WRZEŚNIA 1939 ROKU NA POCIĄG EWAKUACYJNY Z KROTOSZYNA I DWORZEC KOLEJOWY W KOLE CZEŚĆ ICH PAMIĘCI TU SPOCZYWAJĄ MIESZKAŃCY POWIATU KROTOSZYŃSKIEGO. KOLEJARZE, POCZTOWCY, NAUCZYCIELE, URZĘDNICY, POLICJANCI, WOJSKOWI I ICH RODZINY, MIESZKAŃCY KOŁA ORAZ INNYCH MIEJSCOWOŚCI	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
Stan cmentarza zadowolający. Grób wyremontowany staraniem samorządów Koła i Krotoszyna, Wojewody Wielkopolskiego i SPMK, co upamiętnia napis na jednej z płyt: POMNIK WZNIESIONY STARANIEM SPOŁECZEŃSTWA ORAZ WŁADZ KOŁA I KROTOSZYNA BURMISTRZ MIASTA KOŁA RADA MIEJSKA W KOLE STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ MIASTA KOŁA NAD WARTĄ BURMISTRZ KROTOSZYNA RADA MIEJSKA W KROTOSZYŃNIE TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI KROTOSZYŃSKIEJ 2 WRZEŚNIA 2014 ROKU	Załączniki Dokumentacja fotograficzna – stan na 16.10.2020 r. – w wersji elektronicznej. Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej. Załącznik – wykaz pochowanych osób.	Pierwotnie mogiła miała charakter ziemny z wysokim okrawężnikowaniem i krzyżem w centralnej części. W 1975 r. w wyniku ekshumacji z mogiły w innej części cmentarza, w grobie zbiorowym złożono dodatkowo szczątki 3 ofiar terroru. Grób został gruntownie przebudowany w 2014 r. Symboliczne upamiętnienie żołnierzy polskich: NIEZNANI ŻOŁNIERZE WOJSKA POLSKIEGO POLEGLI PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ	
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Sławomir Józefiak, 23.03.2021 r.		